

Budapest
Magyar Nemzeti Múzeum

DELBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 137, éjjel 488. Sürgőnycim: „Delbácska”, Novisad

NOVISAD, 1925 NOVEMBER 11.

SZERDA

Előfizetési ára: egy hóra 40, három hóra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám ára hétköznap 150 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

ROVÁS

Hát nem borzasztó ez? A tüntető horvátokkal és szlovénekkel szemben a „Balkán” az olaszoknak ad igazat. A „Balkán” megvédte az olasz fasciót, mondván: Az olaszországi szlovének „olaszországi állampolgárok” és szorosán vett belügy az a kis triezsti atrocitás, amely egy nyomda és több szlovén koponya összerombolására irányult. Mi közünk az olaszországi szlovénekhez? — bugyborékolja ki a kérdést a lap házi külügyésze és mi közünk a horvátokhoz, akik az olasz zászló elégetésével csupán háborút akartak provokálni? Az „Edinost” nyomdájának lerombolása barbár cselekedet volt, de az olasz zászló Zagrebban történt elégetése sokkal súlyosabb elbírálás alá esik, s alkalmas arra, hogy konfliktust idézzon elő a két állam között... Hát nem komoly dolog az a kis dajkamese, amit háborúról békéről, olaszokról és horvátokról tájal fel a Balkán. Egynek a megállapítására azonban feltétlenül alkalmas. Mi közünk az olaszországi szlovénekhez? — kérdezi a „Balkán”? A magyar- és németfaló lap még a szlávokat is utálja — ha azok kisebbségek...

A könyvek között is van érdekes. Románia volt belügyminiszterének, Costa Forunak könyve például feltétlenül annak ígérkezik. A sziguranca... Európa még nem ismeri ezt a szót. De Erdély magyar és német polgársága tudja, hogy miképpen működik elcsőtített szobákban a puakatus, a derékszíj, a bot, a kard, a puskaagy, a csizmatalp, a kés, a szurony, a tenyérrés, a vizes kötél, a sós víz és a szeges korbács. Európa művelt országai ezeknek hallatára eddig azt mondták, hogy: kinzó kamara. Vagy inkvizíció. Kannibálizmus, vadállatiasság, vagy sötét középkor. Costa Foru könyve a rémségek szótárát egy új és egyetemes érvényű szóval fogja megajándékozni. Európa művelt népei Costa Foru kötetének megjelenése után már nem fogják azt mondani, hogy inkvizíció, rémség középkor és vadállatiasság. Ezentul adandó alkalommal majd csak ennyit mondanak: Sziguranca. Mert ebben ez mind benne van...

Európai Egyesült Államok... Legutóbb a csehszlovák köztársaság úsz elnöke, Massaryk beszélt róla. Így: Európa kríziséből nincs más kiút, mint az Európai Egyesült Államok megteremtése. Hát ebben mi is hiszünk. Ebben a nagy, európai egyesülésben tudniillik. Sőt úgy látjuk hogy Európa a legjobb úton van Massaryk nagy álmának teljesülése felé. Az összes államok egyesülnek. Triesztben a szlovének és olaszok, a bolgár hadizónában a görögök és bolgárok, néhány kilométerrel lejjebb törökök és görögök, valamivel odébb a törökök és örmények. De nem áll rosszul az egyesülés gondolata északon, keleten és nyugaton sem. Elszász Lotharingiában minden elő van készítve a német — francia ölelkezés számára, keleten pedig az oroszok és lengyelek minden pillanatban készen állanak arra, hogy egymás nyakába boruljanak. Nem rosszabb a helyzet Besszarábia körül sem, ahol az oroszok már alig várják, hogy belecsókoljanak a bojár testvérekbe. Az egészben csak az a vigasztaló, hogy nem sokkal rosszabbul az ázsiai egyesült államok gondolata sem.

Nincsics bocsánatot kér Olaszországtól

A külügyminiszter nyilatkozata a triezsti és zágrebi eseményekről

Beográdból jelentik: A parlament tegnapi ülésén válaszolt Nincsics Momcsiló külügyminiszter azokra az interpellációkra, amelyeket a triezsti események ügyében intéztek hozzá. A külügyminiszter előtt dr. Hohnyec beszélt, aki megindokolta interpellációját. Felhívta a külügyminiszter figyelmét arra, hogy az Edinost elpusztítása, csak egy része azoknak a támadásoknak, amelyeket az olaszországi szláv kisebbség már eddig is elszenvedett. Nem elég egyeseket letartóztatni, biztosítani kell ottani kisebbségünk megélhetését.

Nincsics Momcsiló külügyminiszter azzal kezdte beszédét, hogy többen intéztek kérdést hozzá abban az irányban, van-e tudomása a triezsti támadásról és hajlandó-e garanciát kérni az olasz kormánytól, hogy hasonló esemény többet nem fog előadódni, továbbá hajlandó-e a kár megtérítését kérni az olasz kormánytól.

A triezsti eseményt jól ismeri. Tudja, hogy egy csoport fasiszta szétrombolta az Edinost szerkesztőségét és megrongálta a nyomda gépeit. Miután azonban az olasz nemzetiségűek vagyonát is megrongálták a támadást nem lehet úgy minősíteni, hogy ez csak a szláv kisebbség ellen irányult. A tüntetések különben is Mussolini határozott tilalma ellenére történtek. A triezsti rendőrség eddig 26 fasisztát le-

tartóztatott akik résztvettek a támadásban.

A kormány nem kérheti az olasz kormánytól az okozott kár megtérítését mert olasz állampolgárok szenvedtek kárt ha azok szlovén nemzetiségűek is. Kellemetlenek a triezsti események is de még súlyosabb az ami Zagrebban történt mert ez nagyon kellemetlen következményekkel járhat. A mi népünk, amely talán a legtöbbet szenvedett a háboru alatt békét akar Provokálni senkit sem akarunk mert ez nem bátor népnek a szokása.

Sajnálja azt, ami rontja a szomszédokali jó viszonyt, különösen ami Olaszországra vonatkozik, amellyel baráti szerződésünk is van. A két állam érdeke, hogy egymással baráti viszonyban éljenek. Ennek megromlását a kormány nem engedheti meg.

Nincsics után először Pivko szólalt fel, aki nem veheti tudomásul a választ. Sajnálalosa — mondta — hogy Nincsics a zágrebi eseményekért bocsánatot kért, amikor Triesztért neki kellett volna bocsánatot követelnie.

Angyelinovics Grgát sem elégitette ki Nincsics válasza, mert mi nem kérhetünk bocsánatot.

A többség tudomásul vette a külügyminiszter választát, utána pedig folytatták a rokkanttörvény részletes vitáját.

Befejezték a bizonyítási eljárást Márffy bünperében

Az ügyész szigorú büntetést kér a vádlottakra

Az elsőfokon felmentett vádlottak szigorú megbüntetését is kérték

Nyiró Géza dr. kuriai bíró táblai tanácsa háromnegyed tíz órakor kezdte meg a Márffy per tárgyalását. Mivel az iratok ismertetését már hétfőn befejezték és a további bizonyítási eljárást a tábla elutasította, átértek a perbeszédre. Heber Béla vádbeszédében foglalkozott a bombamerényllettel, amely feletle kegyetlen emberpusztításon kívül, még Magyarország jó hírnevének is ártott. Terjedelmes vádbeszédé-

ben arra kérte a bíróságot, hogy azokat a bűnözőket is akiket az előző eljárások után a bíróság felmentett, szintén vonják bírói eljárása alá és kéri a vádlottak büntetésének súlyosbítását.

Hindy Zoltán és Hasek Béla védőügyvédek védőbeszéde után a tárgyalást berekesztették és folytatását szerdán délelőtre tűzték ki.

Már három év előtt passzív volt a Zadruzna Banka

Jövő kedden dönt a bíróság a csödkérvény ügyében

A novisadi törvényszéken dr. Petkovic bíró tegnap tárgyalta a Srpska Zadruzna Banka ellen beadott csödkérvény ügyét — most már harmadszor. A tegnapi tárgyaláson az eddigi hitelezők, dr. Jojkics kulai közjegyző, a bécsi Rico művek és az Adria biztosító társulat mellett még egy új hitelező is jelentkezett 495.000 dinárral, dr. Sajics mitrovicai orvos személyében, akit dr. Aradski Mita novisadi ügyvéd képviselt. Dr. Jojkics előterjesztésére bírói bizottság szállott ki a bank helyiségébe, átvizsgálta a bank irodatárát és az október 18-i közgyűlés jegyzőkönyvét. Ez alkalommal megállapítást nyert, hogy a bank az utóbbi időben több mérleget készített, ezek közül azonban csak egyiket az 1925. június

30-án kelteztet nyújtották be a törvényszékhez. A tárgyaláson megállapítást nyert, hogy a bank már 1922-ben passzív volt.

Dr. Milutinovic Arzen a bank jogi képviselője közölte, hogy a bank novisadi palotájának eladásával aktív lett, mert összes ingatlanait 17.975.000 dinárra becsülték fel és egyedül a novisadi palotáért 13.700.000 dinárt kapott. Kérte a tárgyalásnak 15 nappal való elhalasztását, amikor a bank ki fogja fizetni hitelezőit. A hitelezők — Gajinovic kivételével — elfogadták az elhalasztást. A bíróság azonban csak egy héttel halasztotta el a tárgyalást és november 17-én mondja ki a döntő szót a Zadruzna Banka ügyében.

ERDÉLY A BORZALMAK HAZÁJA

Erdély magyarsága a román sziguranca
kinzókamráiban

Costa Foru, Románia volt belügyminisztere Európa elé tárja az erdélyi román sziguranca sorozatos kegyetlenkedéseit — Könyvét minden művelt nyelvre lefordítják

Nagyváradról jelentik: *Costa-Foru* volt konzervatív párti belügyminiszter az emberi jogok romániai osztályának főtitkára, jelentést készített a román sziguranca embertelen gonosztetteiről, hogy ezeket Európa nyilvánossága elé terjessze. A könyv bevezetéséből megtudjuk, hogy a sziguranca 1907-ben szervezte a bukaresti kormány, amikor Bratianu Jonel miniszterelnök és Avarescu tábornok *tizenegyszer paraszt vére árán nyomta el az országos lázadást*. A bitort hatalmat többé nem is adták ki a kezükből és hogy, hogy éltek vele, azt Lupu Nikolajé volt belügyminiszter a következőképpen jellemezte 1923-ban, a háromszáz szocialista és kommunista ellen indított per idején: *Jól ismerem ezt az intézményt, vakmerő banditák szervezete, akik semmitől sem riadnak vissza, az ország legelvetemültebb sörredékéből állították össze. Amikor miniszter voltam, engem is megfenyegettek ezek az emberek és meg akartak zsarolni. A magyarokat azért kinözzák, mert magyarok, de azt az ürügyet használják, hogy lázadók, kommunisták, összeesküvők.*

A könyvben közölt esetek sorozata közös nyilatkozattal kezdődik, amelyben a zsilavai fegyházban levő politikai foglyok kijelentik, hogy letartóztatásuk után a sziguranca megverték és megkínózták őket. *Addig verték őket gumibottal, amíg alá nem írták az eléjük tett beismerő vallomást, amelyből egy szó sem igaz. Az aláírók között a következő magyarok szerepelnek: Farkas Mihály, Nagy János, Fekete Mihály, Luka László, Tóth István és Horváth János. Fekete Mihályt a sziguranca főnökének parancsára a rendőrök láncsal összeszorították és addig verték, amíg elviselhetetlen fájdalomában meg nem adta magát. Teljes négy*

órát tartott ez a kínzás, azután kikötötték három órára és tovább verték. Közben szemtanuja volt, hogy behoztak egy tizenhét éves lányt, akit gumibottal összeverték és fürtönként tépték ki a haját.

Tóth István Aradon került a sziguranca kezébe. Előbb gumibottal verte két rendőr, azután egy héttel fokozták a kínzást, hogy éjjelkor felverték álmából és órákhosszat ütötték-verték. A harmadik nap a pincében láncsal szorosán megkötötték, a kezét présbedugták és ugyanakkor az egész testét megdolgozták gumibottal. A felismerhetetlenségig eltorzult arcú és testű ember sem járni, sem feküdni, sem állni nem tudott. Mégis tovább kínózták. *Tizenhét napig verték és kínózták, végül aláírták a vallomást, amelyet olvasatlanul kellett aláírni. Azután elvitték őt is Zsilavára.*

Horváth János a temesvári sziguranca áldozata. A csendőrzászlóalj parancsnoka ezt mondta a sziguranca főnökének: *Add át nekem ezt a bolsheviket, én majd elbánok vele. Német Teréz, Ortner Irént és Visnovszki Amáliát Aradon juttatták a sziguranca kezére. Gombai Mihály sepsiszentgyörgyi polgár *negyvenfokos lázban jeküdt*, amikor elvitték a sziguranca. Előbb halállal fenyegették, azután kezdődött a kínzás. Fürtönként tépték ki haját, majd a földre ütették, egyik lábát iszonyu erővel a nyakába tették és ebben a rettenetes állapotban még verték is. Végül aláírták vele valamit és vitték Brassóba, mint beismerő bűnöst. Vigh Andrászt hatszor verték meg a sziguranca. A rendőrorvos, akitől a sebek megállapítását kérte elutasította, sőt az ő jelenlétében az orvos maga is megvert egy Barabás József nevű legényt. A rendkívül érdekes könyvet most fordítják le különböző nyelvekre.*

MÁTICS PÉNZÜGYIGAZGATÓ TÁVOZÁSA ELŐTT ÁTHELYEZTETTE
A SZÁMFEJTÉSI OSZTÁLY FŐNÖKÉTTiltakoznak a noviszádi kereskedők Rajkovics
Dragomir áthelyezése ellen

Deputációt menesztenek Beográdba Rajkovics visszahelyezése érdekében

Abban az időben, amikor Novisad és környékének adóügyeit Mátics Vászsa tartományi pénzügyigazgató intézte, kötelességszerűleg állandóan kifejezést adtunk annak az elkeseredésnek, amely a Mátics által életbeléptetett adóstatáriumot kísérte a város kereskedői részéről. Kötelességszerűleg megirtuk, hogy Mátics tartományi pénzügyigazgató ilyen minőségben megakasztja egészséges fejlődésében a város iparát és kereskedelmét, s kifejezést adtunk annak az általános óhajnak, amely nagyon szívesen látta volna az adóügyek teljeshatalmu urának mielőbbi távozását. A szerb sajtó részéről ebben az időben sorozatos támadásokban volt részünk. Azzal vádoltak meg bennünket, hogy Mátics személyével szemben csupán azért viselkedünk ilyen nagyfokú animozitással, mert az sumadijai származású.

Ezzel a váddal kapcsolatosan most meg kell emlékeznünk arról az akcióról, amely a

novisadi kereskedők körében indult meg az a, a céllal, hogy a Mátics Vászsa által Novisadról Szarajevóba áthelyezett Rajkovics Dragomir, a novisadi tartományi pénzügyigazgatóság számfajtési osztályának főnökét helyezték vissza Novisadra. A kereskedők a legközelebbi jövőben küldöttségileg fogják felkeresni a pénzügyminisztert, akit arra fognak kérni, hogy a novisadi kereskedők által osztatlanul tisztelt, rendkívül agilis, megbízható és képzett tisztviselőt helyezze vissza Novisadra. Ezzel a szorgalommal kapcsolatosan meg kell állapítanunk, hogy Rajkovicsról minden esetben a legteljesebb megelégedés és elismerés hangján emlékeztünk meg, mindenkor példás tisztviselőnek tartottuk, örömmel üdvözljük és sikert kívánunk annak a mozgalomnak, amely visszahelyeztetését tűzte ki céljául. Pedig Rajkovics is sumadijai...

Bankigazgatóból és a miniszter bizalmasából
- a rendőri fogda lakója

Dr. Bugarszki Milán letörése — Differenciák a miniszterrel — Ötven dináros szélhámoságok

Állás nélküli kishivatalnokok, facér kaszírnök, szobalányok és az élet más apró páriái tesznek néhány nap óta feljelentést dr. Bugarszki Milán ellen aki 50—60 dináros előlegeket vett fel tőlük azon a címen, hogy ál-

lászhoz juttatja őket, állást azonban egyik sem kapott, de a pénzt sem látták viszont.

A rendőrség bünyügyi osztálya tegnap délelőtt elővezetette dr. Bugarszki Milánt, akinek kihallgatását délelőtt tizenegy órakor kezdette

meg Vilovac Milán rendőrfogalmazó és csak két órakor délután fejezte be.

Bugarszki Milán dr. nagy karriert futott meg, míg annyira letört hogy ötven dináros csalásokkal kellett létfontartását biztosítani. Már huszonöt évvel ezelőtt egy előkelő budapesti pénzintézet főtisztviselője volt, később a Brasilianische Bank für Deutschland (Sao Paolo) igazgatója lett, a háború kitörése előtt azonban visszatért Budapestre és itt maradt 1918. decemberéig. Budapestről Pancsevóra jött, ahol egy magánvállalatnál kapott alkalmazást de 1921-ben a közlekedésügyi minisztérium a szarajevói vasúti igazgatósághoz nevezte ki főtanácsossá. Egy év múlva azonban már visszahelyezték a közlekedésügyi minisztériumba ahol a miniszter bizalmasa és a szociális osztály főnöke lett. Közte és az akkori közlekedésügyi miniszter között azonban — amint dr. Bugarszki állítja — nézeteltérések merültek fel, mire ő 1923. novemberében felmentését kérte, kérvényét azonban csak 1924. februárjában fogadták el.

Röviddel felmentése után azonnal a bírósággal került összeütközésbe. Még aktív osztályfőnök korában ugyanis megbízást kapott a Mundus vállalatól, hogy szerezze meg számára az Ausztráliába való kivándorlás koncesszióját, amely esetben 60.000 dinárt és minden egyes kivándorló után jutalékot kapna. A koncessziót azonban csak akkor kaphatta volna meg, ha félmillió dinár óvadékot helyez letétbe. A Mundus cégnek azonban nem volt ennyi pénze, hanem csak 300.000 dinár névértékű hadikárterítési papírja, amit Bugarszki Milánnak adott, hogy szerezzen még 200.000 dinárt és helyezze be az óvadékot. Dr. Bugarszki a 300.000 dinár névértékű állampapírral a tőzsdén kezdett játszani, közben annak értéke esett, a diferenciát nem tudta kifizetni, mire a Mundus cég csalásért beperelte.

Ez volt az egykori bankigazgató első szembekerülése a büntető törvénykönyvvel. A mostani esetből kifolyólag a rendőrség őrizetbe vette és átadja az ügyészségnek.

Dungyerszki Dancsika
öngyilkos lett.

Tegnap reggel fél hét órakor srhobrani házának kertjében revolverrel agyonlőtte magát Dungyerszki Dancsika földbirtokos. Dungyerszki Dancsika 1920. június 29. éu a Novisadi rögtönítelő bíróság előtt állott mert 145 hold területű földbirtokán felgyújtotta a vetést. A rögtönítelő bíróság akkor az ügyet áttette a rendesbírósághoz, amely azonban mindaddig nem tárgyalta még le az ügyet. A novisadi ügyészség miután kétségtelen megállapítást nyert hogy Dungyerszki Dancsika önkézevel vetett véget életének, tegnap délután engedélyt adott temetésére.

Apollo nov. 11—12-én

GLORIA SWANSON-nal
Asszonyvadászok

Modern életkép 7 felvonásban.

Pénteken jön!

A boldogság tolvaja

— Halló Novisad! Mint értesülünk, Miss Arizona nagy revü társulata közkívánatra még néhány nappal meghosszabbította vendégszerelését. A „Halló Novisad“ című szenzációs revü új műsor keretében kerül előadásra az Amerikai bárban. A kitűnő művész-együttes egy csapásra hódította meg Novisad közönségét, amely esténként lelkesen ünnepli a nagyszerű művészeket. Miss Arizona és a görők ragyogó szépsége, a stilszerű dizletek és a pompás kosztümök olyan tetszést keltenek, hogy a közönség nem tud betelni a nagyszerű produkciótól és valóságos tapsorkánnal ünnepli a vendégszereplő művészeket. A közönség egyhangú óhajának tettek eleget a revü szereplői, amikor vendégszereplésüket meghosszabbították.

1925. November 11. Szerda.

Római katolikus: *Márton*. Protestáns: *Márton*. Gör.-Keleti: *Anasztásija*. — A nap kel reggel 7 órakor, nyugszik 4 óra 28 perckor. A hold kel 1 óra 10 perckor, nyugszik 2 óra 41 perckor. Nemzeti Színház: A gésák. Apolló mozi: Asszonyvadászok (Gloria Svanson a főszerepben.)

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Országunkban az idő változó és esős marad, meleg hullámmal keleten és lehüléssel nyugaton. Az erős déli szelek még továbbra is tartani fognak, a felhőzet általános marad, esővel az ország nyugati vidékein. A hőmérséklet északnyugaton hirtelen süllyedni fog.

— **Egyházmegyei hírek.** Czrnkovic Gergely kupuszini káplán még kalocsai theológus korában optált Magyarország javára, de utána ájtott Jugoszláviába s pappá szenteltetett. Egy ideig Szrbobrában volt káplán, majd Kupuszinára helyezte hasonló minőségben az egyházi hatóság. Ez év szeptember havában a törekvő fiatal pap Budapestre ment hittudományi ismereteinek kibővítése céljából, mely alkalommal magyar állampolgárságát is végleg rendezte, mire a kalocsai érseki hatóság Nemesnádudvarra helyezte káplánnak. A jeles tehetségű fiatal pap végleges távozása érzékeny vesztesége az egyházmegye jugoszláviai részén levő katolikus klérusnak. Firányi Lajos adatai Szemlics Miklós szrpszki-mileticsi káplánok Petrovaradinba katonai szolgálatra berendeltettek.

— **Tkalcsics Juro zagrebi cselló virtuóz hangversenye.** Ma este egy kiváló zenei művészember fog bemutatkozni a „Sloboda” nagytermében. Tkalcsics Juro neve ma már nem ismeretlen fogalom. Párisban, ahol első zenei nevelésben részesült, ugyanilyen hírnévként örvend, mint Zagrebban, ahol a zenekonzervatórium tanára. Csak a hazai földhöz való ragaszkodás tartja vissza attól, hogy a külföld bármely nagy városában hirdesse ragyogó művészetének és a szláv zene-kultúra dicsőségét. Technikája és érzelmi világiának elmélyedése, a páratlan tónusu hangszer vonókezelése leginkább Casals művészetével hasonlítható össze. Tetőtől talpig muzikális és művészember, aki csak a zenének él és a zenében találja meg lelkivilágának gyönyöreit. Ma már világhírű Tkalcsics Juraj és így mai hangversenye iránt érthető érdeklődéssel tekint a közönség. Ritkán hallottunk Novisadon önálló gordonka hangversenyt, annál szenzációsabb tehát Tkalcsics fellépése, aki művészetének ős erejét hozza magával, hogy a novisadi közönség előtt csillogtassa nagyszabású zenei kvalitásait. Zongorán *Ličar*, a zagrebi konzervatórium nagyszerű pianistája kíséri.

— **Nézzé meg feltétlenül Miss Arizonát az Amerikai bárban. Szenzációs revü!**

— **Brutális palánkai rendőrök.** Ez év május 24-én Bács-Palánkán a Heberling féle vendéglőben tartózkodott Vidring Ádám. Parabucski Szeván rendőrkáplár Vilding régi haragosa, Radojko Sima rendőrrel kihivatta és több társa segítségével megverte. A novisadi törvényszék tegnap tárgyalta ezt az ügyet és Parabucski Szevánt két havi, Radojko Simát egy havi, Abel Gyurát két havi és Rákies Lázárt két havi fogházra és mind a négyet hivataluk elvesztésére ítélte. Ügyész, elítéltek és védőjük feleltek az ítélet ellen.

— **Babot vásárolnak Budapesten a riffkabilok ellen.** Budapestről jelentik: Az utóbbi napokban megjelentek Budapesten a francia hadsereg bevásárlói, akik nem titkolják, hogy a riffkabilok ellen harcoló francia hadsereg ellátására akarnak magyar babot vásárolni. A franciák aránylag kisebb mennyiségű bab átvételére mutatnak hajlandóságot. Valószínű, hogy babbal akarnak löni a riffkabilokra.

— **Tegnap kezdődött a világ leg-szenzációsabb sakkversenye.** Tegnap kezdődött Moszkvában a legnagyobb nemzetközi sakkverseny, amelyet a békeidők óta látott a világ. Alig van jelentékeny sakkmeister, aki nem vesz részt ebben a hatalmas küzdelemben. Résztvesznek: Capablanca és Lasker Emánuel világbajnokok is, valamint Rubinstein, Bogoljubov, Réti, Tartakover, Grünfeld, Spielmann, Widmar, Marshall, Torre, Rabinovics, Sämisch és azonkívül még egy csomó kiváló orosz sakkmeister. A szenzációs sakkmérkőzés iránt az egész világon óriási érdeklődés nyilvánul.

— **Még mindig van alkalma megnézni Miss Arizona nagy nevű társulatát, mellé előadásait az Amerikai Barban közkívánatra új műsorral néhány nappal meghosszabbította.**

— **A budapesti kommunistavezér igazgatási pöre.** Budapestről jelentik: Vági István újabb igazgatási bűnügye ma került a bíróság elé. Az igazgatót egyik röpiratában követte el. A bíróság Vágit bűnösnek mondta ki igazgatás bűncselekményében és ezért nyolcnapra fogházra ítélte. A felek feleltek.

— **Gyújtogatás.** Vuics Vasza 41 éves sztáriverbászi lakos állott tegnap vádlottként a novisadi törvényszék előtt, mert július 11-én Sztári-Verbáson felgyújtotta Gajinov Milena nádfődeles házat, amikor abban csak egy kettő és fél éves gyermek és annak dajkája volt. A tegnapi tárgyalást a bíróságnak el kellett halasztani, mert nem jelent meg elég tanu.

— **Miss Arizona a „Halló Novisad” című revüben meghosszabbította vendégszereplését.**

— **A Tisza veszedelmes áradása.** Ungvárról jelentik: Az erős esőzés folytán a Tisza megáradt és 620 centiméterrel a rendszer vizálláson felül emelkedett. Királyháza és Jeceny között a vasuti összeköttetés megszakadt. Viszko, Kriva és Visnyó községek teljesen el vannak szakítva. Az alsóplatinai hidat részben a víztömeg, részben az erdőből lehurcolt fatörzsek, elsodrálással fenyegetik. A védelmi munkálatokra katonákat rendeltek ki.

— **Amikor az express vonat egész személyzete be van rugva.** Bukarestből jelentik: A Dimineata közti Mitescunak a jassii kerület vasutigazgatójának a bukaresti vasutügyi miniszterhez intézett sürgönyét, amelyben Mitescu hivatalosan bejelenti, hogy a 62. számú Jassii-Bukarest-i expressvontat indulásakor nagy botrány folyt le, mert a vonat egész kísérszemélyzete teljesen részeg volt. Asadar vonatvezető valószínűleg lemaradt a kocsmában, mert nem is állt szolgálatba. Petrescu Stelián podgyászokosi kezelő Cusecu Nikoláj szolgálattevő fékezni nem tudott a lábán sem megállni. A Jassii vasutigazgató arravaló tekintettel, hogy az express kísérszemélyzetét a bukaresti vasutigazgatóság állítja be, felkéri, hogy embereire jobban ügyeljen, mert az ilyen teljesen ittassági esetek idézik elő többnyire a román vasutakon az annyira mindennapos baleseteket.

— **Röviden végzett felesége udvarlójával.** Prágából jelentik: A rendőrségen önként jelentkezett egy városi tisztviselő, és előadta, hogy lakásán agyonlőtt egy férfit, mert tettenérte, hogy udvarolt a feleségének. A rendőrség a megjelölt lakásban holtan talált egy szomszéd lakót, akire a gyilkos férj rázárta az ajtót, feleségét pedig elkergette.

— **A nemzeti hős.** Mussolini a merénylet előtt magához hívja a fasiszták vezérét, és így szól hozzá: Aztán Beppo, ha rám irányítottad a puskádat jól vigyázz, hogy véletlenül el ne süljön!

(x) **Csekély befektetéssel óriási vagyonna tehet szert,** ha a november 2—20-ig tartó főhúzásra Lustig Lajos váltóüzletében vesz sorsjegyet. 2218. 3

(x) **Tűzifa, szén, koks legolcsóbb Keller fatelepén,** Strand ut. Telefon 417.

Ha állásra van szüksége,

forduljon „Jugokommercia” állasközvetítőhöz, Par-nogmlina ulica 10.

* **A nemzeti Színház műsora.** Szerda: A gésák. Csütörtök: Sonjkin úr élete (először). Péntek: Marinka a táncosnő (operett bemutató).

* **Két premier est a Nemzeti Színházban.** A Nemzeti Színházban ezen a héten két bemutatóról is gondoskodott a színház vezetősége. Csütörtökön kerül színpadra először Jus-kijevis nagyszabású drámája „Sonjkin úr élete.” A darab egy szegény zsidó fiú életét és kalandjait ecseteli, aki megüti a főnyereményt és hirtelenül jómódba jut. A darab főszerepeiben Petrovicsné, Matijevisné, Darja, Kovacevics, Gec és Lazarevics vannak elfoglalva. — Pénteken operett-bemutató lesz. Színpadra kerül Gilbert gyönyörű operettje „Marinka a táncosnő” amely Budapesten 200 előadást ért el. Az operett főszerepeit Mikulics Eva, Oliveri—Ilies, Klemencsics, Odzsics, Piszek és Csolics játsszák. A darabot Krancsevics rendezte és Raha vezényli.

Rosszak-e a novisadi futballbírók

A bajtársi együttérzés és az ideális sportmentalitás a futballbírókban sokkal jobban ki van fejlődve mint a közönségben, vagy a játékosokban. Ha nem így volna, akkor a sok megaláztatásért elégtételül, most joggal a novisadi futballtársadalom elé tárhatnák a legutóbbi napok eredményeit. A NAK—Makkabi, a budapesti olasz—magyar válogatott mérkőzésen a játékbírók olyan generális hibákat csináltak, amelyhez hasonlót novisadi bíró aligha követelt el eddig. A subotica kerület egyik multheti bajnoki döntő mérkőzésén a bíró a kapu előtt ólálkodott, a kiegyenlítő gólt jelentő biztos lövés róla visszapatant s ezzel eldőlt a mérkőzés sorsa.

Ilyen hibákat hiába keresünk a novisadi futballbírók szereplésében. Csupán kisebb elnézést, vagy minden más bírónál is százával előforduló jelentéktelen hibákat találunk, de ezek elégségesek arra, hogy a novisadi futballkapacitások és az önmaguk előtt országos, hírnévként örvendő játékosok keményen kitartsanak nemes elvük mellett: „csak ne helybeli bíró.” Inkább idegent, ha drága is, ha rossz is. Hogy közben az itt vendégszereplő idegen csapatok, a legjobb véleményel adoznak a novisadi bírók tudásának, hogy az illetékes hatóságok novisadi vélemény alapján semmibe sem veszik a novisadi bírókat és ide jönnek tartják a másutt nem igen használható bírókat is, az nem fontos a novisadiaknak. Fő az idegen bíró, még ha rossz ítéleteivel elriasztja a közönségünket, még ha minden vasárnap ötven dinár óvási díjat füttyül is ki a zsebünkől, még akkor is inkább igazságtalan vereség, csak ne helybeli bíró.

* **Rejtvény megfejtés.**

A Délbácska 8 számú sportrejtvényének helyes megfejtése:

„Profi”

Megfejtették 246-an. A megfejtett soroszáson:

Róth Adél (Kralja Petra 25) 1 üveg SOA kölnivizet.

Kovacevics Ferenc (Kinizsijeva 3) SOA szappant.

Lerch Jenő (Zseljeznicska 75) 5 darab Wagner süteményt.

Rausch Margit Novi Becsej, a Délbácskát 1 hónapra.

Albert Gärtner (Njemacska 43) a Délbácskát fél hónapra nyerte.

Szerkesztésért felel: TOMÁN SÁNDOR
Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

APRÓ HIRDETÉSEK

RÉZÜSTÖK a legnagyobb választékban Vasa Malocić rézművesnél Novi Sad, Kisačka ul. 32.
2024-1-12

Használt íróasztalt keresünk megvételre. — Cim a kiadóban.
1-2

HIRDETÉSEK

Izvrš. Br. 502/1925.

Objava javne prodaje.

Potpisani sudski izvršitelj ovim objavljuje, da će se usled odluke Kr. Sreskog Suda u N. Sadu br. 3665. god. 1925. u korist Konstantina Subanova iz N. Sada na javnoj prodaji prodati sledeće pokretnine: 1 auto, 1 pisaca mašina.

Javna prodaja održaće se dne 16. novembra 1925. god. u 9 sati pre podne u Novom Sadu, Kralja Petra ul. broj. 25.
N. Sad, 7. novembra 1925.

2261 1-1

Boža Nikolić,
Kr. Sudski izvršilac.

A kik rendkívül kedvező feltételek mellett a könyvvitelt megakarják tanulni, azok mielőbb jelentkezzenek. Rövid idő alatt teljes kiképzést nyernek. Érdeklődők forduljanak a kiadóhivatalhoz 1rg Oslobodjenja 3.
S18-0

SZÜCS SZÖRME

ÁRUHÁZ

NETTEL és FARKAS

Kr. Petra 27. **NOVISAD** Telefon 187
Központ: WIEN.

A legnagyobb választék kész női és férfi szörmekabát, valamint nyers szörme áruban a legolcsóbbtól a legfinomabbig

Nagyban! 2220-1-0 Kicsinyben!

„ARGUS” általános információs iroda

BEOGRAD

A legnagyobb tudakozóiroda Jugoszláviában.
ARGUS megakadályozza a káros követeléseket és veszteségeket,
ARGUS összeköttetéseket létesít tőkeerős házakkal,
ARGUS lehetőséget nyújt az S. H. S. államba való exportra,
ARGUS olcsón és biztosan gondoskodik az országban incassóról,
ARGUS informál az előforduló állami szállításokról,
ARGUS sok ezer elsőrangú referenciával rendelkezik
Előfizetési díj hitelfelvilágosításokra:
10 értesítés 400 dinár. 25 értesítés 875 dinár.
50 értesítés 1500 dinár. 100 értesítés 2500 dinár.
Taviratcim: ARGUS — BEOGRAD.
2086-1-0

MEGHIVÓ

A KATH. OLVASÓ- és GAZDAKÖR
f. hó 12-én, csütörtökön este fél 8 órakor

Társas Halvacsorát

rendez a kör építési alapja javára, melyre tisztelettel meghívja a kör tagjait és azok vendégeit. — Egy teríték ára 25.— Din.
Előjegyezni lehet a kör szolgájanál is.

Tisztelettel a RENDEZŐSÉG

Zongorák

és

Pianinok

elsőrangú gyártmány nagy választékban

Truppel Bélánál

-o- hangszer készítő -o-

Novisad, Dunavska ulica 17.
Željeznička ulica 31. szám.

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quintisztza hurokban
Eladás nagyban és kicsinyben.

JAVÍTÁSOKAT ÉS HANGOLÁSOKAT ELVÁLLAL

Lawn tennis rakettek eladása és rakett javítás.

Építészek figyelmébe!

Áthányó rosták, rabitz szövetek és fonatok, tiskés drót, mindenféle kerítés fonat, *diszes kerítések*, rácsok, vasszerkezetek, *vasablakok* a legelőnyösebben

KRAMER TESTVÉREK

sodronyáru és vasszerkezeti gyárban

Novi Sad, Mali Liman, szerezhető be.

NAGYFEJEŐ

NOVI SAD, JEVREJSKA 9.

Előnyomda, himzöterem és gombathuzás.
Legújabb függöny, stor s fehéremű minták

Pléh sparherdek, dobkályhák

nagy raktár, vaskereskedők részére legolcsóbban szállít

CSÁNYI ZOLTÁN, LAKATOS

Novisad, Željeznička ul 38.

FIGYELEM!

A bécsi Messén sikerült készpénzbevásárlásaink révén **kiválóan előnyös áron** több ezer darab legújabb divatu **női és leánykakabátokat, seiyem és szövet utcai és estélyi toiletteket**, mindennemű **női szörmebu dákat, sportkabátokat** beszerezni, melyeket

kiárusításszerű árban

bocsájunk eladásra. Ezen előnyös vásárlásunk révén **mindennemű szörme áruk en gros áron** kerülnek *detaiban* is eladásra. — Ajánljuk ezenkívül *férfi, fiu és gyermekruhákat, télikabátokat, raglánokat, városi bundákat* rendkívül jutányos áron.

Legfinomabb női *erziabundák* 12—18.000 dinárig.

Roth Manó és Fiai, Novisad.

1766-1-3

ÜZLETÁTHELYEZÉS

Alulírott tisztelettel értesitem nb. vevőimet és rendelőimet, hogy

cipésműhelyemet

a Temerini utról a r. kath. hitközségi palota (Kralja Petra ul. 30.) első emeletére, a volt Trifkovics-féle orvosi rendelő helyiségeibe helyeztem át.

Kitünő tisztelettel
Fehér István
cipésmester.

Alulírott tisztelettel értesitem nb. vevőimet és rendelőimet, hogy

férfi-divatszalonomat

a Kralja Petra ul. 6. szám alól a r. kath. hitközségi palota (Kralja Petra ul. 30.) első emeletére a volt Trifkovics-féle orvosi rendelő helyiségeibe helyeztem át.

Kitünő tisztelettel
Fehér Pál
francia uri divatszabó.

2258 1-0

KOMLÓOSZLOP

elsőrendű, homokon termett, sárga akácia-, továbbá **csontmentes**

BOGNÁRFA

2 és 3 éves

kapható minden méretben

1999

SZEMZŐ BÉLA, SUBOTICA Brozova u. 2.
Telefon: 269.

4 EZER DINÁR EGY HÁLÓSZOBA

mely áll 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény egy toilletből masszív keményfából, a legjobb kidolgozásban finom valódi réz butorvasalással csiszolt tükörrel és üvegekkel.

KRAUSZ EDE butorkereskedés **NOVISAD** Kralja Alexandra 20.